

În perioada august-decembrie 2023 contagiunea dintre piețele bursiere analizate s-a redus ușor și a înregistrat o tendință de stabilizare și de revenire la media pe termen lung în condițiile în care îngrijorările tot mai mari legate de noi creșteri ale ratelor dobânzilor la nivel global au afectat apetitul investițional la risc.

RAPORT LUNAR

de monitorizare a tendințelor pe piețele financiare nebancare

- Indicatorul Amihud indică faptul că în primele 3 trimestre din 2023, dinamica indicelui BET a reflectat o lichiditate amplă ca urmare a interesului investitorilor investiționali și de retail pentru companiile din structura indicelui BET.
- În mod similar cu luna anterioară, volatilitățile indicilor BET, BET-NG, BET-BK, BET-TR și BET-FI au manifestat pe parcursul lunii noiembrie o tendință principală de scădere. Pentru toți indicii, media volatilității acestora a scăzut față de luna anterioară. Volatilitățile indicilor au fost estimate cu un model GARCH (1,1).
- În semestrul I 2023, societățile de asigurare autorizate și reglementate de ASF au subscris prime brute în valoare de aproximativ 9,1 miliarde lei (+4% față de semestrul I 2022), primele brute subscrise pe segmentul asigurărilor generale deținând o pondere de 83%.
- Despăgubirile brute plătite au crescut cu 2,3%, situându-se la o valoare de 3,85 miliarde lei.
- La finalul lunii noiembrie 2023 valoarea activelor fondurilor de pensii administrate privat a atins nivelul de aprx. 121,56 miliarde lei, în creștere cu 27% comparativ cu aceeași dată a anului anterior.
- Valoarea activelor fondurilor de pensii facultative a înregistrat un nivel de 4,54 miliarde lei la finalul lunii noiembrie 2023 având o creștere anuală de 27%, raportat la aceeași perioadă a anului trecut.

Riscul macroeconomic pe plan extern și local: Evoluții macroeconomice curente

Conform previziunilor economice din toamna anului 2023, **Comisia Europeană** estimează o creștere economică de 0,6% atât în zona euro, cât și în UE în anul 2023, o revizuire în scădere (-0,2 pp) față de prognoza anterioară (previziunile economice din vara anului 2023). **Conform Comisiei Europene**, produsul intern brut al României va crește cu 2,2% în anul 2023, o revizuire în sens descendent (față de 3,2%: previziunile economice din primăvara anului 2023).

Potrivit datelor publicate de Eurostat, în trimestrul III 2023, **PIB-ul ajustat sezonier** a scăzut cu 0,1% în zona euro și s-a menținut stabil în UE comparativ cu trimestrul anterior. Comparativ cu același trimestru al anului precedent, PIB-ul ajustat sezonier a rămas stabil atât în zona euro, cât și în UE în trimestrul al treilea din 2023, după ce în trimestrul anterior a fost de +0,6% în zona euro și de +0,5% în UE.

Conform datelor publicate de INS, **pe plan local, produsul intern brut** a crescut cu 0,9% (în termeni reali) în trimestrul III 2023 comparativ cu trimestrul II 2023. Față de trimestrul III 2022, în trimestrul III 2023, produsul intern brut al României a înregistrat o creștere cu 1,1% pe seria brută și cu 2,9% pe seria ajustată sezonier.

Comisia Națională de Strategie și Prognoză a revizuit în sens descendent prognoza economică privind creșterea produsului intern brut pentru anul 2023, la 2% conform prognozei de toamnă 2023 a CNSP (de la 2,8% conform prognozei de vară 2023 a CNSP).

Evoluția PIB (%) și a prognozei PIB (%) în perioada 2021 - 2024

Regiune/ țară	2021	T1 2022	T2 2022	T3 2022	T4 2022	2022	T1 2023	T2 2023	T3 2023	Comisia Europeană		FMI	
										2023f	2024f	2023f	2024f
Zona euro	5,9	5,4	4,1	2,4	1,8	3,4	1,3	0,6	0,0	0,6	1,2	0,7	1,2
Germania	3,2	4,0	1,6	1,2	0,8	1,8	-0,2	0,1	-0,4	-0,3	0,8	-0,5	0,9
Bulgaria	7,7	5,6	5,0	3,7	2,7	3,9	2,4	2,0	1,8	2,0	1,8	1,7	3,2
Ungaria	7,1	7,7	6,4	3,9	0,5	4,6	-1,1	-2,2	-0,3	-0,7	2,4	-0,3	3,1
Polonia	6,9	10,1	6,5	5,0	0,8	5,3	-1,4	-0,3	0,6	0,4	2,7	0,6	2,3
România	5,7	4,6	4,5	4,1	5,0	4,6	1,2	2,6	2,9	2,2	3,1	2,2	3,8

Sursa: Eurostat, serii ajustate sezonier, modificare față de aceeași perioadă a anului anterior, prognoza de toamnă a CE 2023, World Economic Outlook – octombrie 2023, FMI

Riscul macroeconomic pe plan extern și local: Evoluții macroeconomice curente

Dobânzi de politică monetară

România	Zona Euro	Statele Unite	Regatul Unit
7%	4,50%	5,25% - 5,5%	5,25%

În urma ședinței de politică monetară din data de 08 noiembrie 2023, Banca Națională a României, a hotărât: **menținerea ratei dobânzii de politică monetară la nivelul de 7% pe an**; menținerea ratei dobânzii pentru facilitatea de creditare (Lombard) la 8% pe an și a ratei dobânzii la facilitatea de depozit la 6% pe an; și menținerea nivelurilor actuale ale ratelor rezervelor minime obligatorii pentru pasivele în lei și în valută ale instituțiilor de credit.

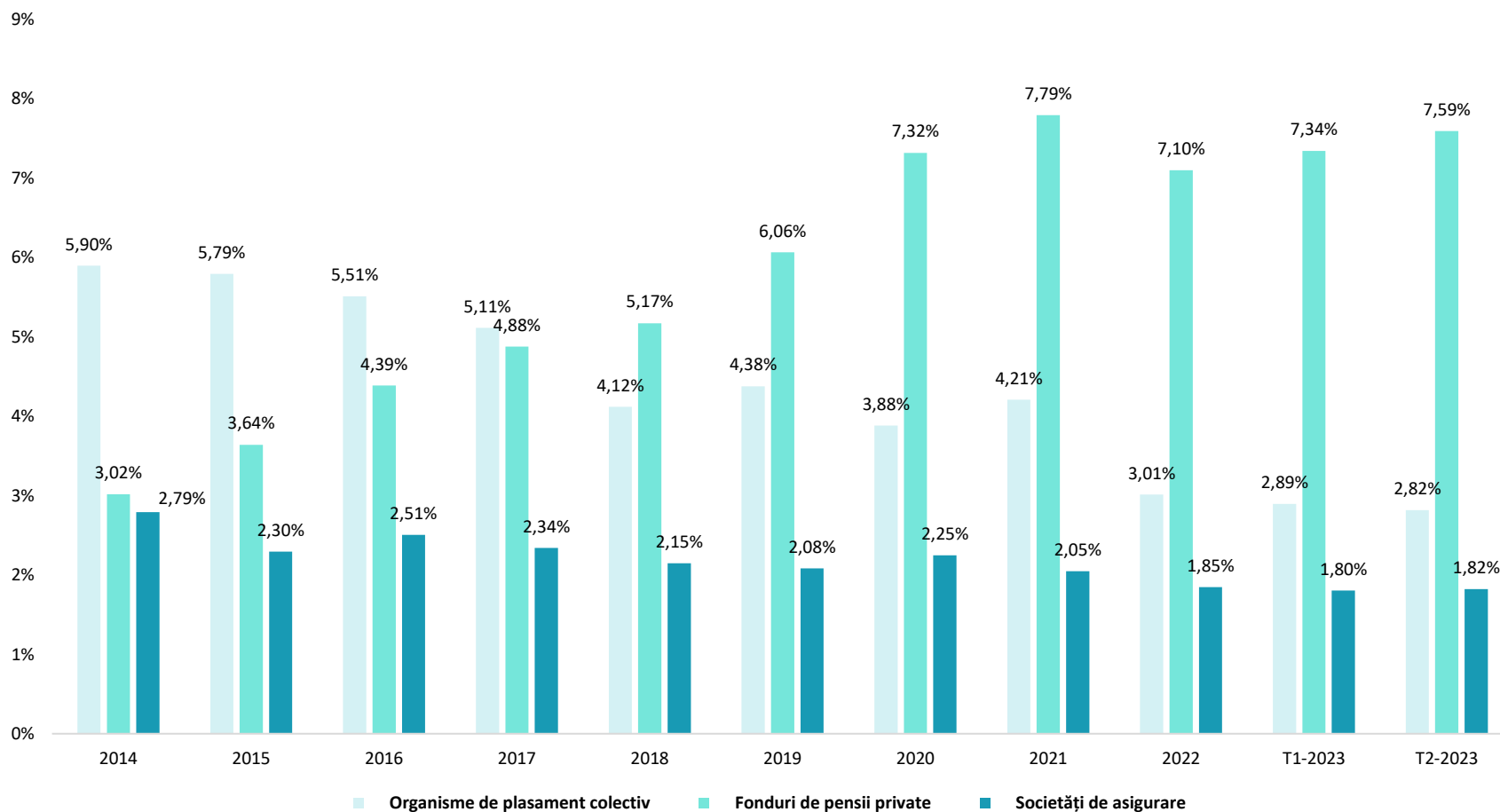
Indicatorul sentimentului economic (ESI) a înregistrat o valoare de 93,7 puncte în Uniunea Europeană în luna noiembrie 2023. În luna noiembrie 2023, încrederea în sectorul industrial a înregistrat o scădere de 0,2 puncte față de valoarea înregistrată în luna precedentă, iar încrederea în sectorul construcțiilor a înregistrat o creștere de 0,9 puncte față de nivelul înregistrat în octombrie 2023. În România, indicatorul sentimentului economic înregistrează o valoare mai ridicată față de media UE, situându-se în luna noiembrie 2023 la un nivel de 101,9 puncte, în creștere față de luna octombrie (101,4 puncte). În România, încrederea în sectorul comerțului cu amănuntul a înregistrat o scădere de 1,5 puncte față de valoarea înregistrată în luna anterioară.

Rata anuală a inflației în zona euro a fost de 2,4% în noiembrie 2023, în scădere de la 2,9% în luna precedentă, potrivit datelor publicate de Eurostat. În noiembrie, cea mai mare contribuție la rata anuală a inflației din zona euro a venit din partea serviciilor (+1,69 puncte procentuale, pp), urmată de alimente, alcool și tutun (+1,37 pp), bunuri industriale neenergetice (+0,75 pp) și energie (-1,41 pp).

Pe plan local, rata anuală a inflației IPC s-a situat la 6,72% în noiembrie 2023 comparativ cu luna noiembrie 2022. Contribuțiile semnificative la rata anuală a inflației au avut-o majorarea prețurilor mărfurilor alimentare (+6,84%), mărfurilor nealimentare (+5,08%) și serviciilor (+11,18%), potrivit datelor publicate de INS.

Dimensiunea sectorului financiar nebancaar

Activele piețelor financiare nebancaare din România (%PIB)

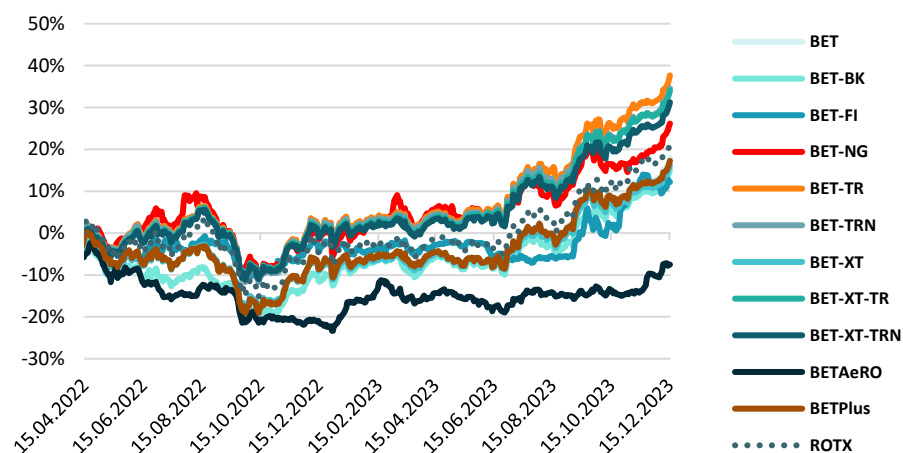
Sursă: BNR, INS, ASF

Evenimente importante și tendințe pe piața financiară din România

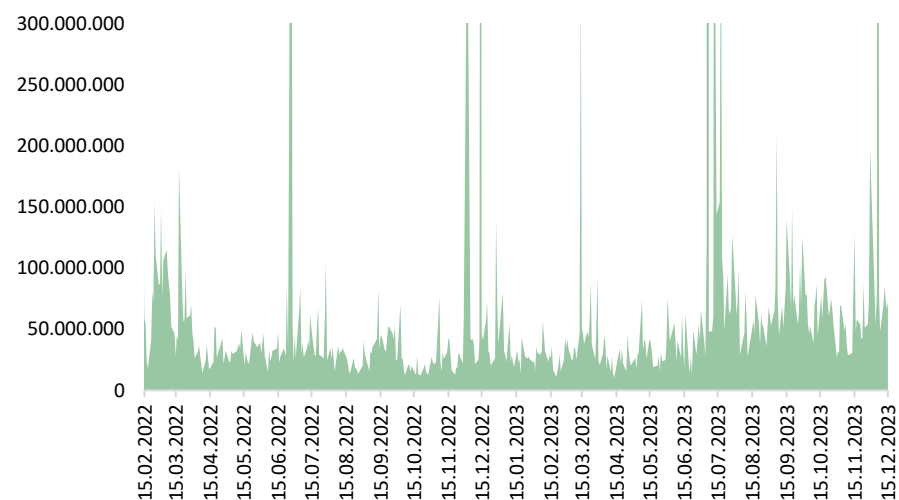
Evoluția indicilor bursieri în 2023 (30.12.2022 = 100)

Data	BET	BET-BK	BET-FI	BET-NG
	32,11%	31,33%	16,43%	32,76%
	BET-TR	BET-TRN	BET-XT	BET-XT-TR
15.12.2023	40,28%	37,79%	30,29%	37,62%
	BET-XT-TRN	BETAeRO	BETPlus	ROTX
	35,36%	18,91%	30,65%	31,04%

Evoluția indicilor bursieri locali

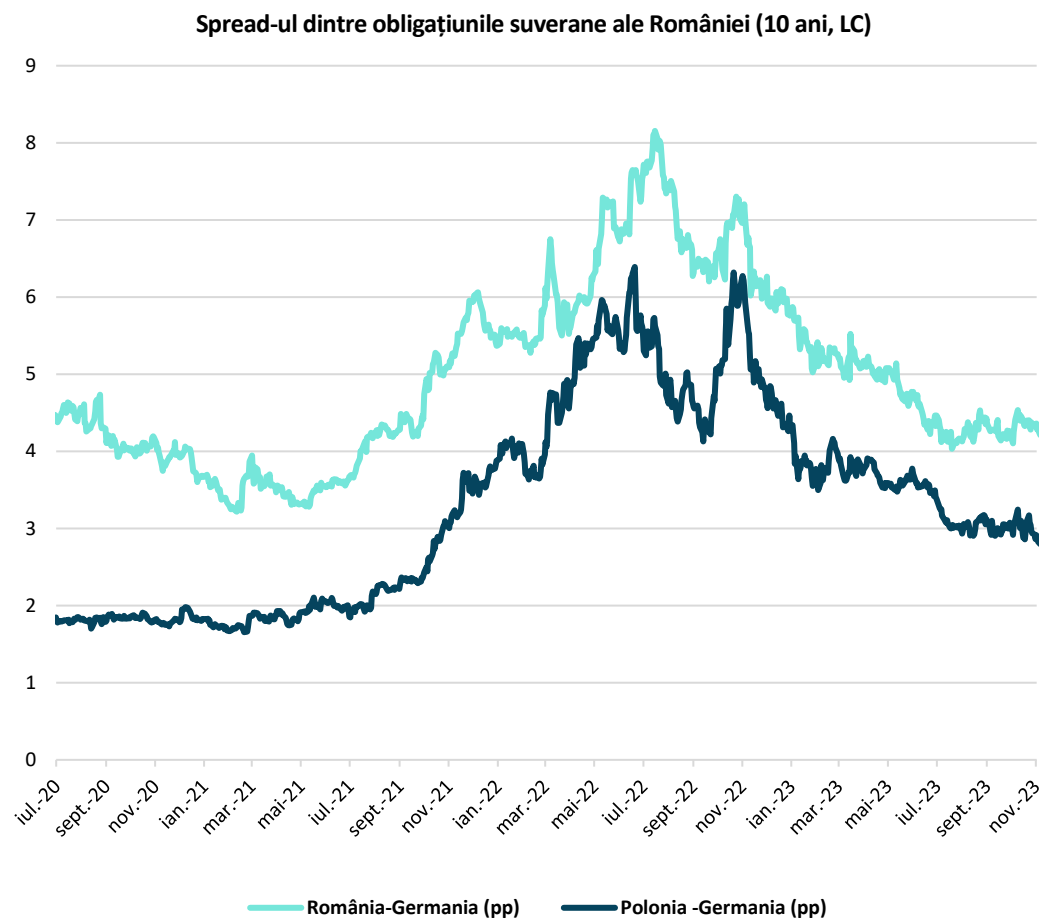

Valoarea de tranzacționare a acțiunilor la BVB (RON)

Sursa: BVB; calcule ASF

Riscul macroeconomic în România: poziția externă și percepția asupra riscului suveran

Sursa: Refinitiv

Spread-ul dintre obligațiunile suverane ale României pe 10 ani denuminate în euro și cele similare ale Germaniei a crescut în luna noiembrie 2023, rămânând sub valorile înregistrate pe parcursul anului 2022. Scăderea spread-ului poate fi interpretată ca o redresare a încrederii investitorilor în ratingul de țară al României.

Riscul de piață: Evoluția indicilor de acțiuni

Randamentele burselor de acțiuni

Indici internaționali	1 lună	3 luni	6 luni
EA (EUROSTOXX)	7,90%	0,92%	3,23%
FR (CAC 40)	6,17%	-0,08%	2,99%
DE (DAX)	9,49%	1,68%	3,52%
IT (FTSE MIB)	7,19%	3,14%	14,15%
GR (ASE)	6,88%	-2,85%	4,63%
IE (ISEQ)	6,65%	-6,60%	-1,26%
ES (IBEX)	11,54%	5,81%	11,14%
UK (FTSE 100)	1,80%	0,20%	0,10%
US (DJIA)	8,77%	3,54%	9,25%
IN (NIFTY 50)	5,52%	4,57%	8,63%
SHG (SSEA)	0,36%	-2,89%	-5,44%
JPN (N225)	8,52%	2,66%	8,41%

Indici BVB	1 lună	3 luni	6 luni
BET	3,47%	10,98%	20,30%
BET-BK	3,20%	12,22%	18,33%
BET-FI	3,84%	17,90%	13,63%
BET-NG	4,69%	8,87%	14,53%
BET-TR	3,44%	13,66%	24,98%
BET-TRN	3,44%	11,98%	22,98%
BET-XT	3,32%	10,93%	18,67%
BET-XT-TR	3,29%	13,04%	22,99%
BET-XT-TRN	3,29%	11,52%	21,16%
BETAeRO	4,93%	5,61%	7,81%
BETPlus	3,34%	10,74%	19,86%
ROTX	3,31%	11,16%	20,46%

Sursa: Refinitiv, calcule ASF

Notă: 1 lună=29.11.2023 vs. 31.10.2023; 3 luni=29.11.2023 vs. 31.08.2023; 6 luni=29.11.2023 vs. 31.05.2023

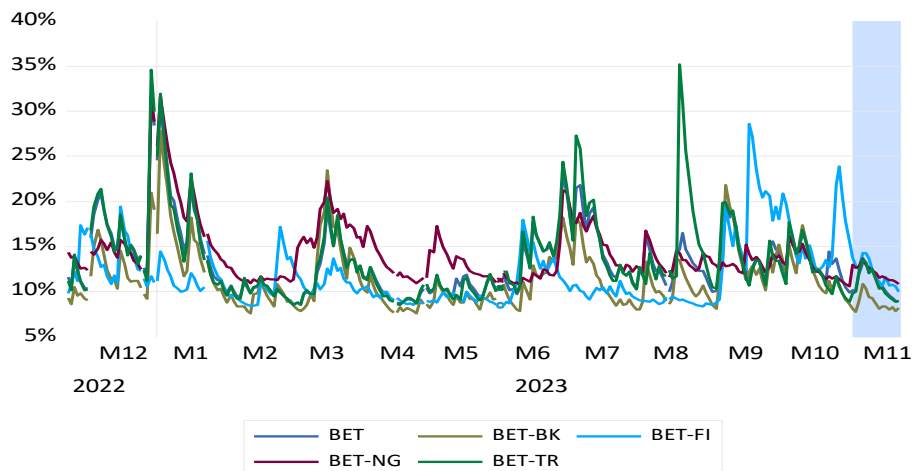
Indicii europeni analizați au înregistrat evoluții pozitive (1 lună). Cea mai semnificativă creștere a fost înregistrată de indicele IBEX (ES: +11,54%), urmat de indicele DAX (DE: +9,49%).

Principalii indici americani și asiatici au prezentat evoluții pozitive (1 lună). Indicele DJIA (US: +8,77%) a avut cea mai considerabilă creștere, urmat de indicele N225 (JPN: +8,52%).

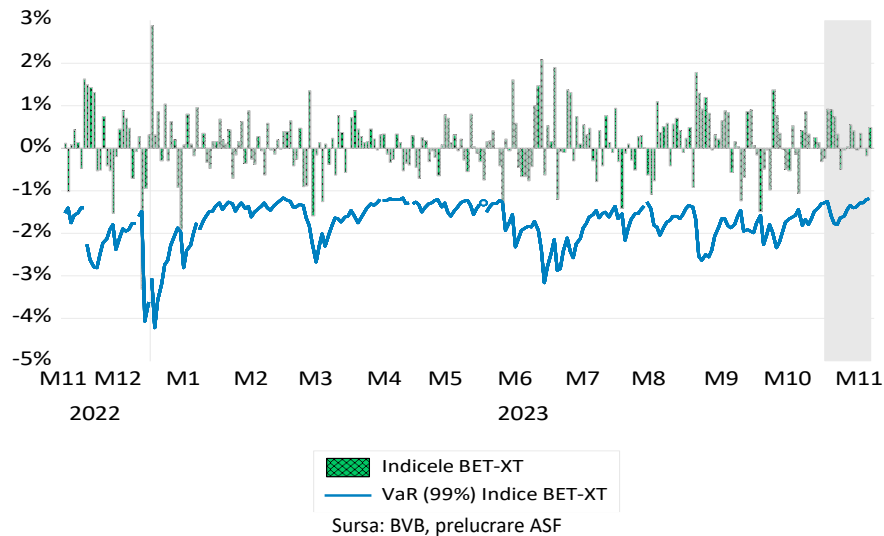
Indicii bursei BVB au prezentat evoluții pozitive (1 lună). În cazul indicelui BET-NG, care reflectă evoluția companiilor listate pe piața reglementată a BVB care au domeniul principal de activitate energia și utilitățile aferente, a fost observată o creștere de +4,69%. De asemenea, în cazul indicelui BETAeRO care reflectă evoluția companiilor reprezentative de pe piața AeRO selectate în funcție de criterii de lichiditate și de capitalizare free-float, a fost înregistrat un avans de +4,93%.

Riscul de piață: Evoluția indicilor de acțiuni

Volatilitatea indicilor bursieri locali - GARCH (1,1)

Indicele BET-XT vs Valoarea la Risc (99%) a indicelui BET-XT

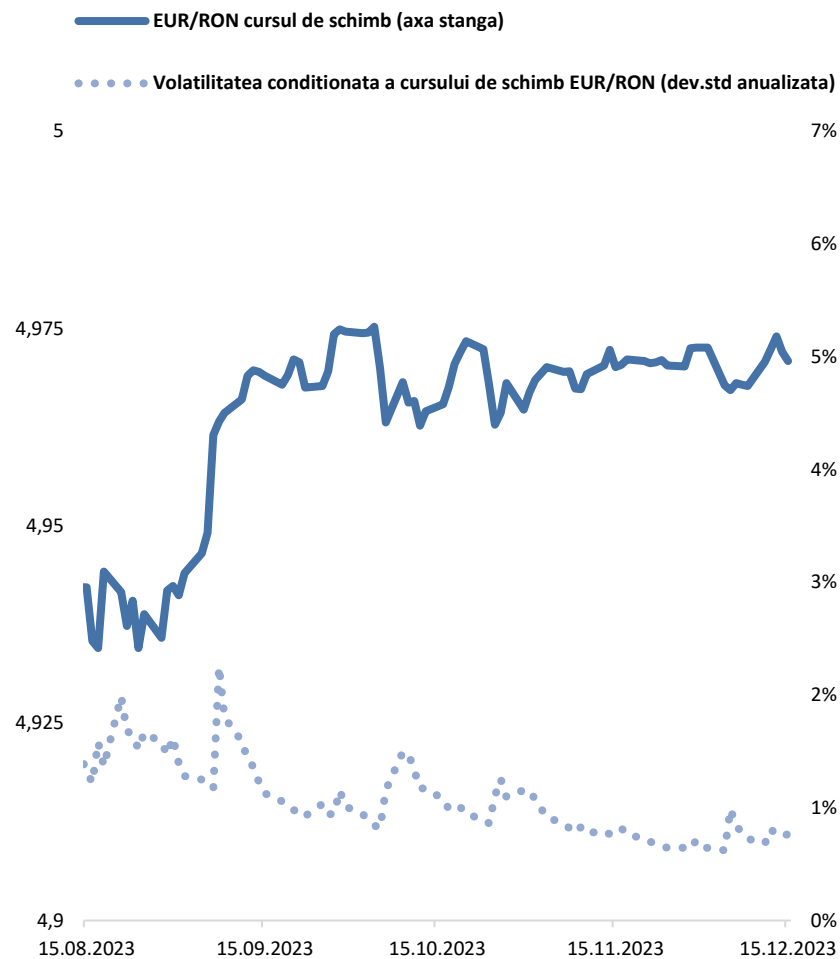

În mod similar cu luna anterioară, volatilitățile indicilor BET, BET-NG, BET-BK, BET-TR și BET-FI au manifestat pe parcursul lunii noiembrie o tendință principală de scădere. Pentru toți indicii, media volatilității acestora a scăzut față de luna anterioară. Volatilitățile indicilor au fost estimate cu un model GARCH (1,1).

În graficul alăturat este prezentată dinamica indicelui BET-XT împreună cu evoluția Valorii-la-Risc pentru un nivel de semnificație de 1% (VaR la 99%) pentru ziua următoare, calculată sub ipoteza distribuției normale. Estimările realizate pentru luna noiembrie indică faptul că VaR a indicelui BET-XT a fluctuat în intervalul 1,2% – 1,8%.

Riscul de piață: volatilitatea cursului de schimb EUR RON

Cursul de schimb EUR/RON vs volatilitate

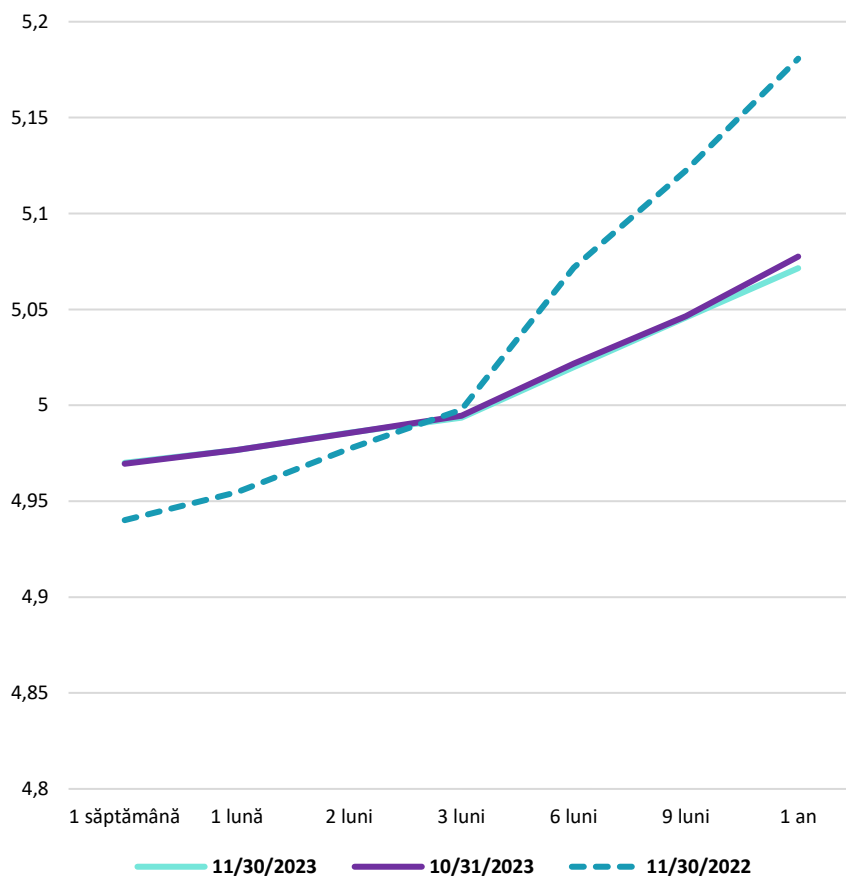

Sursa: Refinitiv, calcule ASF

În perioada august-decembrie 2023 volatilitatea cursului de schimb EUR/RON a oscilat între 1-2,5%, iar nivelul cursului de schimb a oscilat între 4,93-4,97 EUR/RON. Cursul de schimb s-a depreciat pe fondul diferențialului de inflație dintre România și zona euro.

Riscul de piață: structura la termen a ratei forward EURRON

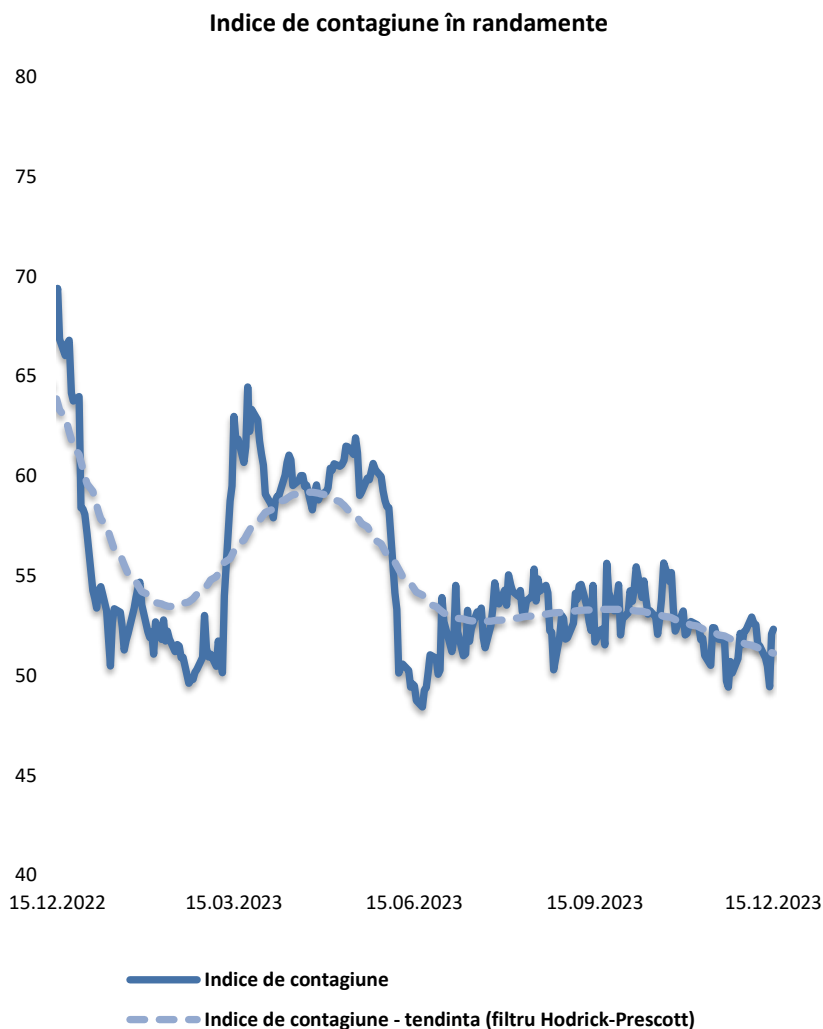
Structura la termen a ratei forward EURRON

Sursa: Refinitiv, calcule ASF

Structura la termen a ratei forward pentru cursul de schimb EURRON cu scadențe între o săptămână și 12 luni indică așteptările pieței. Există așteptări de depreciere a cursului de schimb EURRON pentru maturitățile cuprinse între 3 și 12 luni comparativ cu luna anterioară.

Riscul de piață: Indice de contagiune în randamente

Sursa: Refinitiv, calcule ASF

Indicele de contagiune măsoară contribuția marginală a piețelor externe de capital la bursa românească. Piața de capital din România este sensibilă la aceiași factori de risc regionali care influențează randamentele burselor din Austria, Polonia, Ungaria, Bulgaria. Există o legătură puternică între efectul de contagiune și randamentul companiilor, deoarece creșterea contagiunii are tendința de a diminua randamentul companiilor listate la Bursa de Valori București. Bursa de Valori București, dar și principalele piețe de capital europene au înregistrat creșteri în perioada august-septembrie.

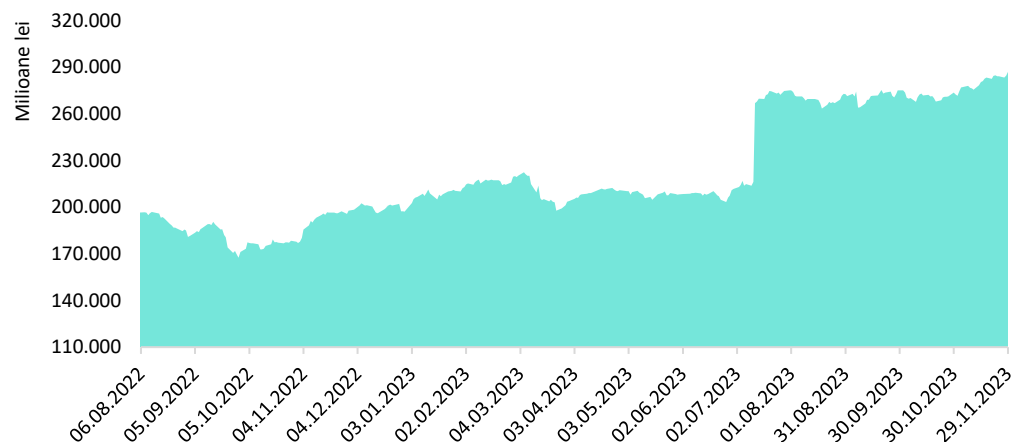
În perioada august-decembrie 2023 contagiunea dintre piețele bursiere analizate s-a redus ușor și a înregistrat o tendință de stabilizare și de revenire la media pe termen lung în condițiile în care îngrijorările tot mai mari legate de noi creșteri ale ratelor dobânzilor la nivel global au afectat apetitul investițional la risc.

Indicatori privind lichiditatea la BVB

Capitalizarea bursieră a înregistrat o creștere de circa 46% pe 29 noiembrie 2023 comparativ cu finalul anului 2022.

În luna noiembrie 2023, primele 3 companii tranzacționate la BVB au fost: S.P.E.E.H. Hidroelectrica SA cu o pondere de 32,18% din valoarea totală tranzacționată în perioada respectivă, Banca Transilvania (TLV: 10,19%) și Fondul Proprietatea (FP: 9,60%).

Capitalizarea bursieră

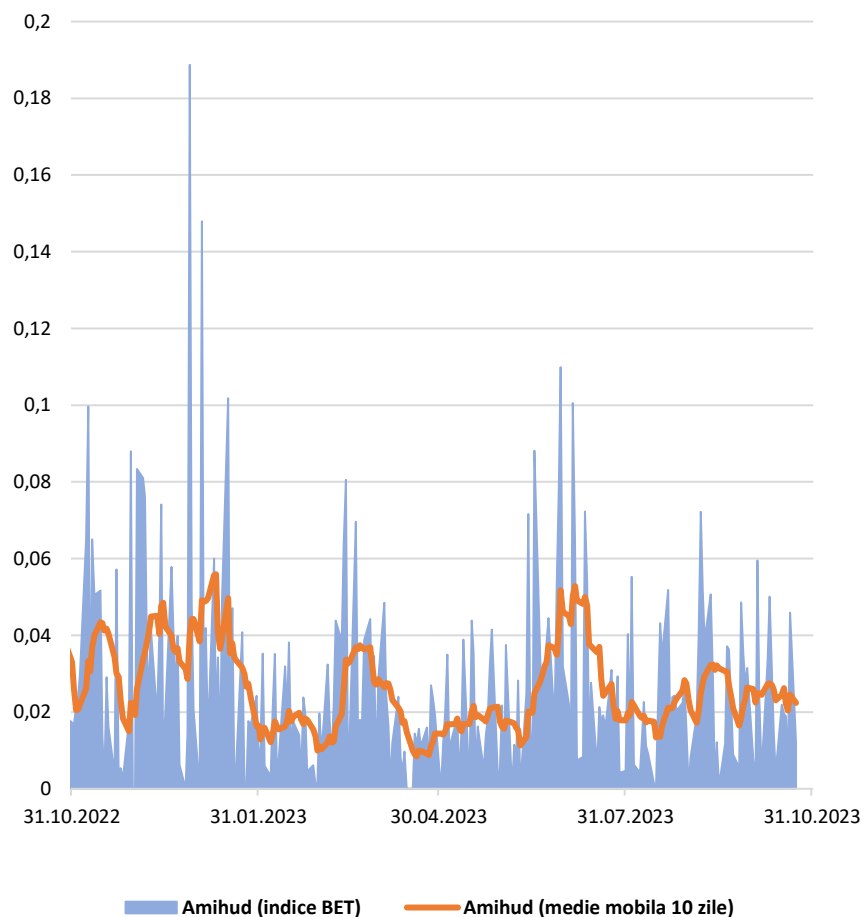
Cele mai tranzacționate companii la BVB în luna noiembrie 2023 (segment principal)

Simbol	Piață principală		Deal		Oferte		Total	
	Valoare (RON)	%	Valoare (RON)	%	Valoare (RON)	%	Valoare (RON)	%
H2O	380.359.983	33,75%	22.361.168	24,93%		0,00%	402.721.151	32,18%
TLV	127.541.598	11,32%		0,00%		0,00%	127.541.598	10,19%
FP	120.175.750	10,66%		0,00%		0,00%	120.175.750	9,60%
SNP	85.131.061	7,55%	3.850.000	4,29%		0,00%	88.981.061	7,11%
BRD	78.313.475	6,95%		0,00%		0,00%	78.313.475	6,26%
SNG	70.682.917	6,27%		0,00%		0,00%	70.682.917	5,65%
SNO	412.664	0,04%	45.450.022	50,67%		0,00%	45.862.686	3,67%
EL	39.268.855	3,48%		0,00%		0,00%	39.268.855	3,14%
ELMA	2.273.697	0,20%		0,00%	34.704,074	100,00%	36.977.771	2,96%
TTS	31.752.856	2,82%		0,00%		0,00%	31.752.856	2,54%
SNN	25.169.794	2,23%		0,00%		0,00%	25.169.794	2,01%
DIGI	19.888.565	1,76%	2.795.000	3,12%		0,00%	22.683.565	1,81%
ONE	8.291.269	0,74%	7.350.000	8,19%		0,00%	15.641.269	1,25%
SIF5	6.427.709	0,57%	6.880.000	7,67%		0,00%	13.307.709	1,06%
BVB	11.528.931	1,02%		0,00%		0,00%	11.528.931	0,92%
Top 15 Total							90,35%	

Sursa: BNR, BVB, ASF

Indicatori privind lichiditatea la BVB

Indicator de lichiditate Amihud pentru indicele BET

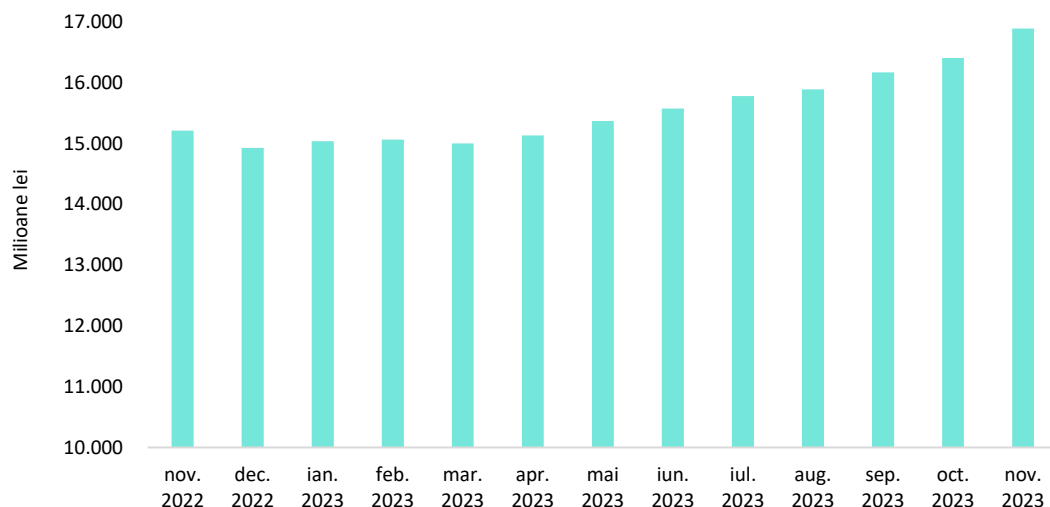
Sursa: ASF, BVB

Indicatorul Amihud se calculează ca raport între randamentele absolute și volumul de tranzacționare. Indicatorul Amihud este utilizat ca măsură a lichidității atât în literatura financiară empirică, cât și în studiile de microstructură a pieței financiare. O valoare ridicată a indicatorului indică o reducere a lichidității pieței și/sau fluctuații semnificative ale prețurilor activelor pentru un volum în scădere. O valoare redusă a indicatorului indică o piață lichidă cu volume mari de tranzacționare.

Indicatorul indică faptul că în primele 3 trimestre din 2023, dinamica indicelui BET a reflectat o lichiditate amplă ca urmare a interesului investitorilor investiționali și de retail pentru companiile din structura indicelui BET.

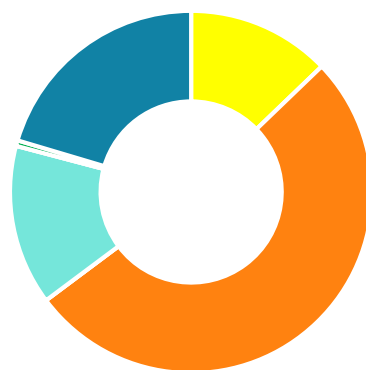
Evoluția fondurilor de investiții autorizate în România

**Evoluția activelor nete în perioada noiembrie 2022 – noiembrie 2023 -
Fonduri deschise de investiții**

Conform datelor publicate de AAF, activele nete ale fondurilor deschise (locale) de investiții s-au situat la o valoare de aproximativ 16,9 miliarde lei în luna noiembrie 2023, în creștere față de nivelul înregistrat în octombrie 2023 (16,4 miliarde lei).

Cota de piață a FDI locale pe categorii de fonduri (noiembrie 2023)

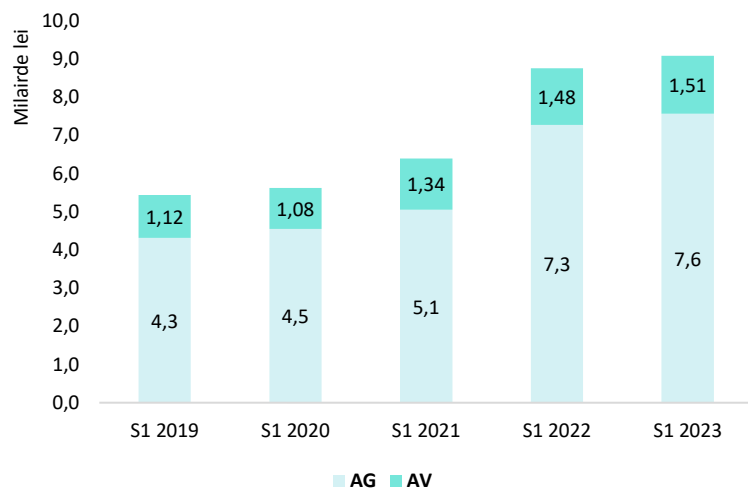
În luna noiembrie 2023, fondurile deschise de obligațiuni și instrumente cu venit fix dețineau cea mai mare pondere în total active nete aferente fondurilor deschise de investiții (circa 52%), iar categoria “alte fonduri” deținea o cotă de piață de aproximativ 20%.

■ Multi-Active ■ Obligțiuni și instrumente cu venit fix ■ Acțiuni ■ Randament Absolut ■ Alte Fonduri

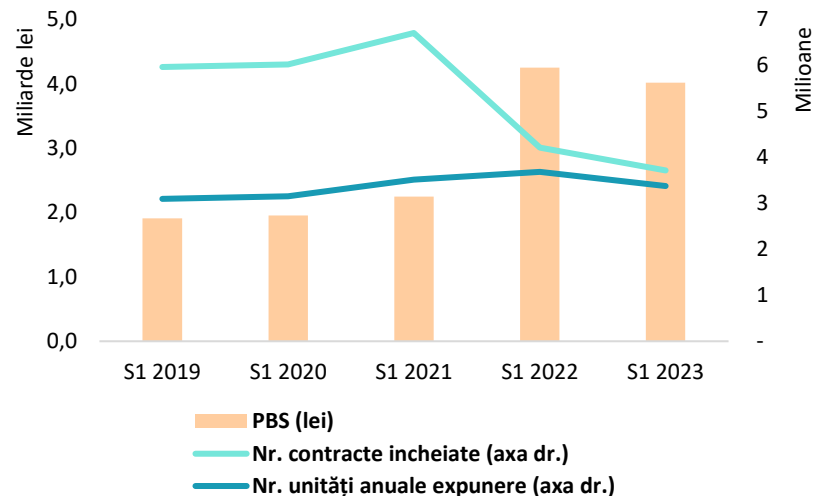
Sursa: AAF

Evoluția societăților de asigurare autorizate în România

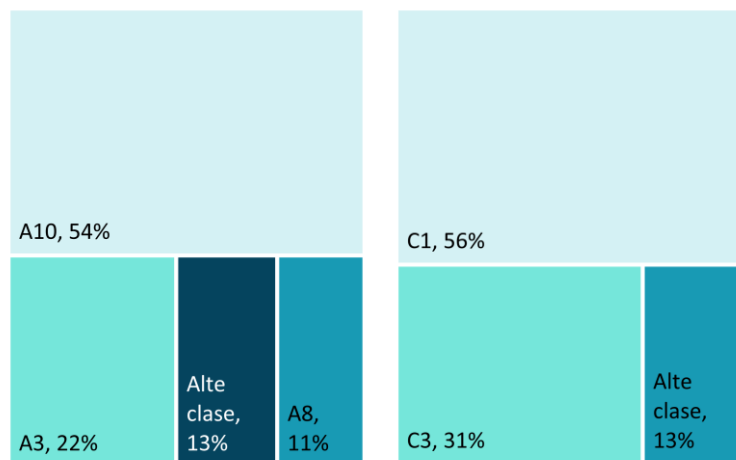
Evoluția primelor brute subscrise (PBS, mld. lei)*

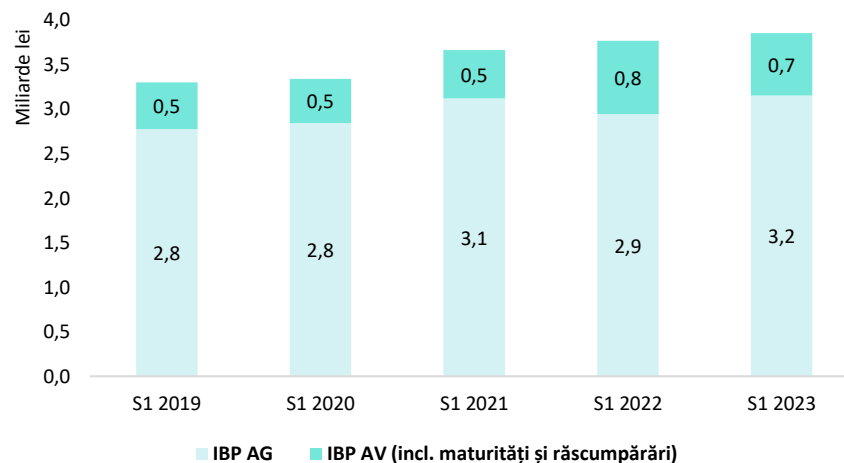
Evoluția primelor brute subscrise pe piața RCA (mld. lei)*

Ponderea PBS pe clase de asigurare (AG stânga, AV dreapta)*

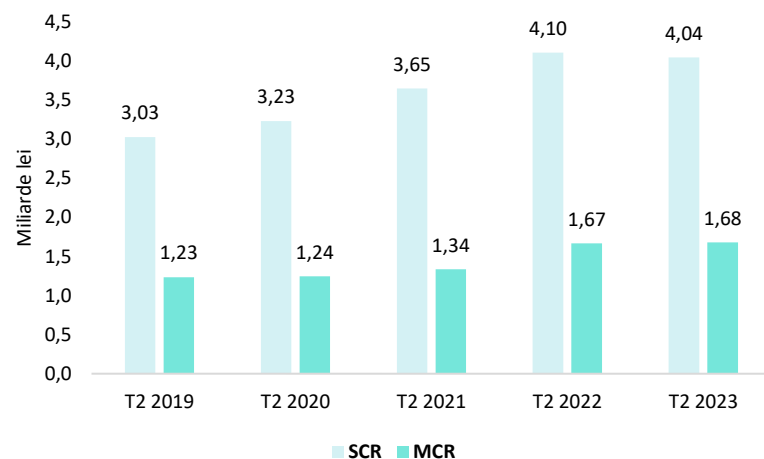
Indemnizații brute plătite (mld. lei)*

Sursa: ASF; *nu sunt incluse sucursalele care derulează activitate în baza libertății de stabilire (Freedom of Establishment)

Evoluția societăților de asigurare autorizate în România

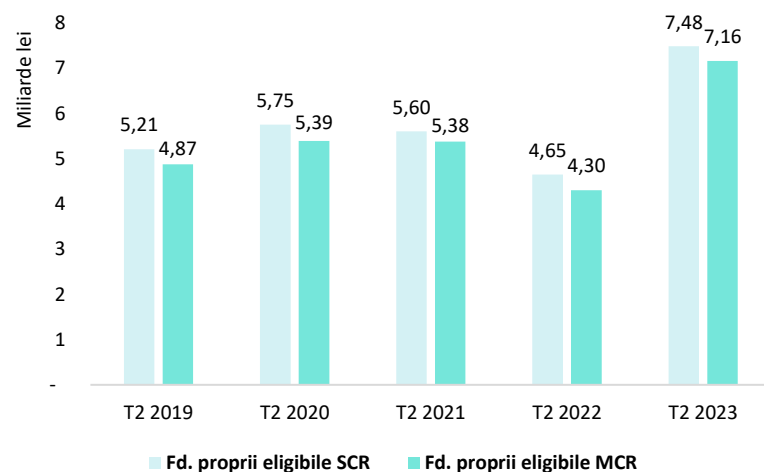
Evoluția cerințelor de capital (SCR și MCR – mld. lei)

Evoluția ratelor SCR și MCR

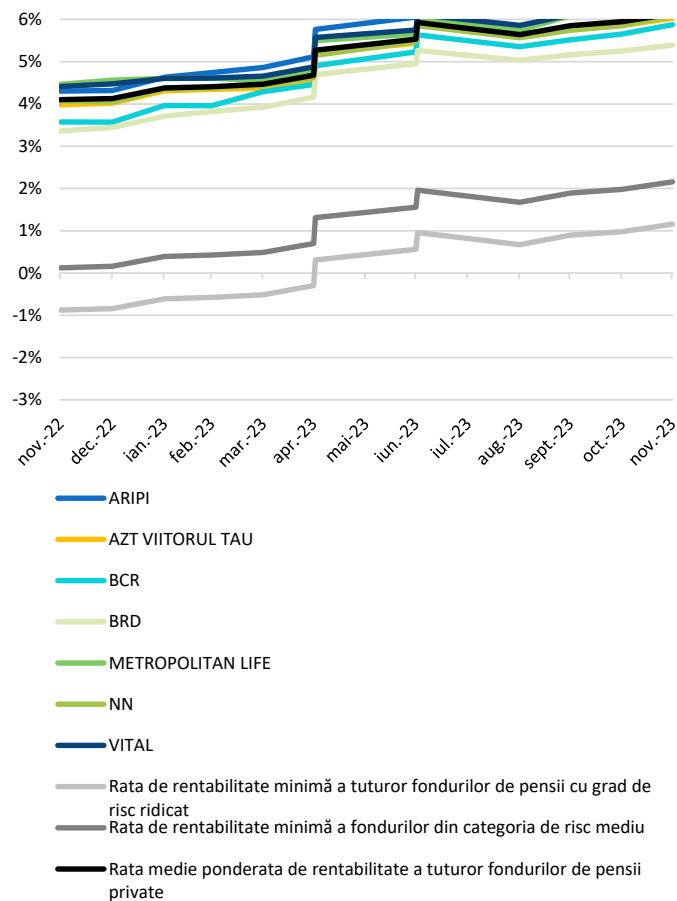
Evoluția fondurilor proprii eligibile să acopere SCR și a fondurilor proprii eligibile să acopere MCR (mld. lei)

Sursa: ASF; pentru T2 2022 sunt incluse ajustările ASF pentru Euroins România. Pentru T2 2023 nu sunt incluse datele Euroins România

Evoluții specifice în sectorul fondurilor de pensii private obligatorii: Pilon II

Rata de rentabilitate a fondurilor de pensii administrate privat

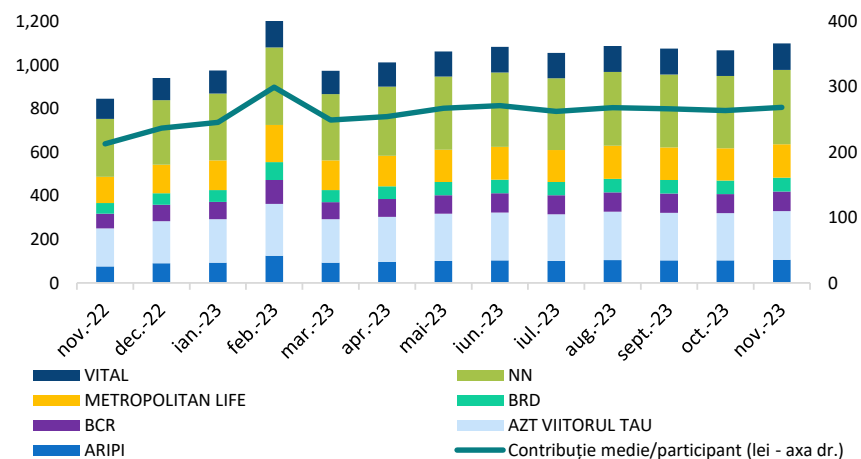

Active totale, numărul de participanți și rata de rentabilitate

30-nov.-23

FPAP	Active totale (lei)	Nr. participanți	Rata de rentabilitate anualizată
ARIPI	11,092,927,230	864,779	6.7399%
AZT VIITORUL TAU	25,594,770,025	1,674,760	6.0261%
BCR	8,628,172,388	769,163	5.8765%
BRD	5,234,751,428	556,946	5.3954%
METROPOLITAN LIFE	17,277,760,909	1,120,010	6.2280%
NN	41,292,812,720	2,102,416	6.0854%
VITAL	12,437,328,598	1,028,513	6.3281%
Total	121,558,523,298	8,116,587	

Evoluția contribuțiilor brute (milioane de lei)

Sursa: ASF

Evoluții specifice în sectorul fondurilor de pensii private obligatorii: Pilon II

Structura activelor fondurilor de pensii administrate privat

30-nov.-23

Instrumente financiare	Valoare (RON)	Pondere în total active
Titluri de stat	79,862,149,414	65.7%
Acțiuni	28,686,805,847	23.6%
Obligațiuni corporative	6,591,881,270	5.4%
Fonduri de investiții	3,192,158,276	2.6%
Depozite	2,262,023,894	1.9%
Obligațiuni supranaționale	544,703,773	0.4%
Obligațiuni municipale	363,732,605	0.3%
Fonduri de mărfuri și metale prețioase	76,748,053	0.1%
Acțiuni și fonduri de private equity	76,239,154	0.1%
Instrumente derivate	2,194,451	0.0%
Alte sume	(100,113,440)	-0.1%
Total	121,558,523,298	100.0%

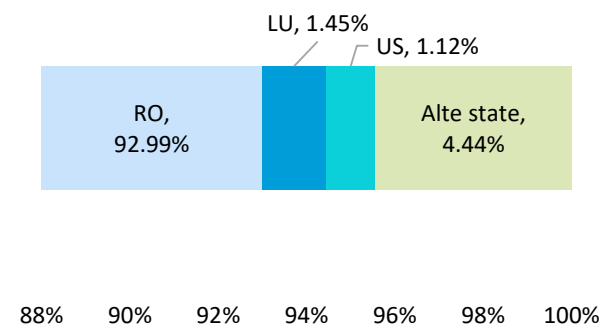
La finalul lunii noiembrie 2023, valoarea activelor fondurilor de pensii administrate privat a atins nivelul de aprx. 121,56 miliarde lei, în creștere cu 27% comparativ cu aceeași dată a anului anterior.

Investițiile fondurilor de pensii administrate privat s-au realizat într-un procent de 93% în active românești, majoritatea fiind denuminate în lei. O mare parte a instrumentelor românești sunt reprezentate de titluri de stat sau acțiuni listate la BVB.

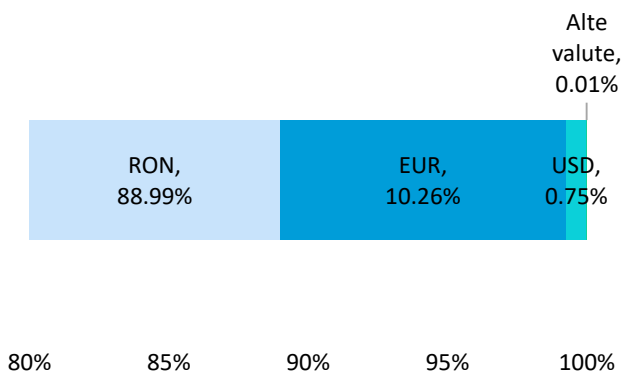
Contribuțiile încasate în luna noiembrie au fost în valoare de 1,1 miliarde de lei, în timp ce contribuția medie a fost 268 de lei.

Sursa: ASF

Expunerea pe țări a activelor fondurilor din Pilonul II

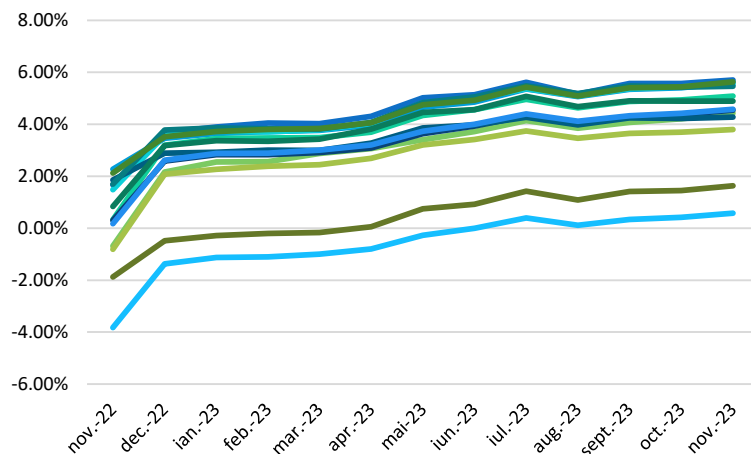

Expunerea valutară a activelor fondurilor din Pilonul II

Evoluții specifice în sectorul fondurilor de pensii private facultative: Pilon III

Rata de rentabilitate a fondurilor de pensii facultative

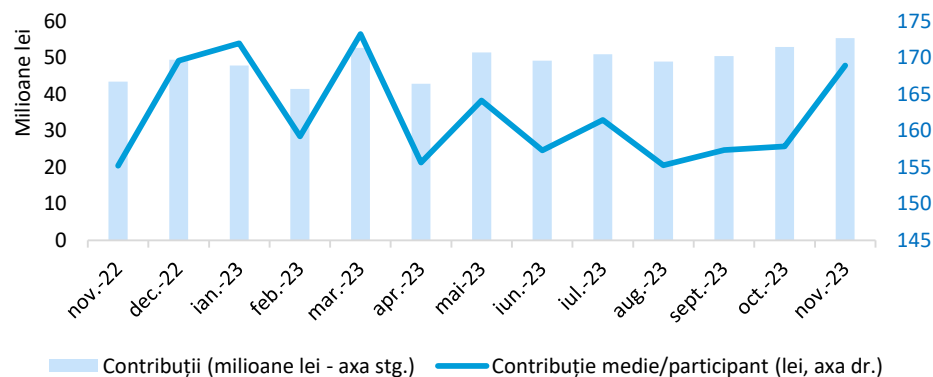

AZT VIVACE
 NN ACTIV
 AEGON ESENTIAL
 AZT MODERATO
 BCR PLUS
 BRD MEDIO
 NN OPTIM
 PENSIA MEA
 RAIFFEISEN ACUMULARE
 STABIL
 Rata medie ponderată de rent. a FPF cu grad de risc ridicat
 Rata minimă de rent. a FPF cu grad de risc ridicat
 Rata medie ponderată de rent. a FPF cu grad de risc mediu
 Rata minimă de rent. a FPF cu grad de risc mediu

Active totale, numărul de participanți și rata de rentabilitate 30-nov.-23

Fonduri de pensii facultative	Active totale (lei)	Nr. participanți	Rata de rentabilitate anualizată
AEGON ESENTIAL	14,607,542	4,043	5.5412%
AZT MODERATO	445,147,410	49,092	5.0842%
AZT VIVACE	154,280,955	21,844	5.7040%
BCR PLUS	722,200,520	148,995	4.4273%
BRD MEDIO	222,962,411	37,573	3.7987%
GENERALI STABIL	42,876,883	5,678	4.8923%
NN ACTIV	560,135,166	71,423	5.6094%
NN OPTIM	1,989,714,227	252,458	4.5430%
PENSIA MEA	207,025,083	49,737	4.2775%
RAIFFEISEN ACUMULARE	184,307,062	62,708	5.4597%
Total	4,543,257,259	703,551	

Evoluția contribuțiilor brute

Sursa: ASF

Evoluții specifice în sectorul fondurilor de pensii private facultative: Pilon III

Structura activelor fondurilor de pensii facultative

30-nov.-23

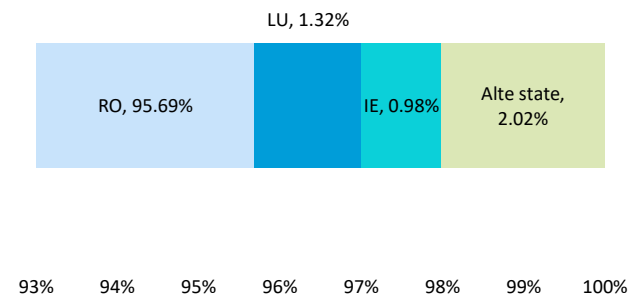
Instrumente financiare	Valoare (RON)	Pondere în total active
Titluri de stat	3,024,991,140	66.6%
Acțiuni	1,144,954,357	25.2%
Obligațiuni corporative	175,153,234	3.9%
Fonduri de investiții	91,092,075	2.0%
Depozite	59,291,530	1.3%
Obligațiuni municipale	31,560,118	0.7%
Acțiuni și fonduri de private equity	6,986,453	0.2%
Fonduri de mărfuri și metale prețioase	6,336,352	0.1%
Obligațiuni supranaționale	4,042,232	0.1%
Alte sume	(370,692)	0.0%
Instrumente derivate	(779,539)	0.0%
Total	4,543,257,259	100.0%

Valoarea activelor fondurilor de pensii facultative a înregistrat un nivel de 4,54 miliarde lei la finalul lunii noiembrie 2023, având o creștere anuală de 27%, raportat la aceeași perioadă a anului trecut.

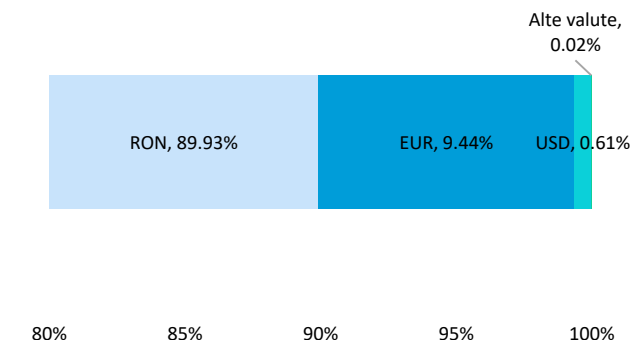
Cele mai multe investiții au fost efectuate local (96%), majoritatea fiind denominate în lei (90%).

Valoarea contribuțiilor virate în luna noiembrie a fost de 55,3 milioane de lei, în timp ce contribuția medie a fost 169 de lei.

Expunerea pe țări a activelor fondurilor din Pilonul III

Expunerea valutară a activelor fondurilor din Pilonul III

Comunicate și publicații relevante ale instituțiilor financiare europene în noiembrie 2023

ESMA	<ul style="list-style-type: none"> • <u>ESMA a publicat cea mai recentă ediție a buletinului informativ Spotlight on Markets.</u> • <u>ESMA își modifică prioritățile strategice de supraveghere ale Uniunii (USSP) pentru a se concentra pe riscul cibernetic și pe reziliența digitală, alături de informațiile ESG.</u> • <u>Comitetul comun al celor trei autorități europene de supraveghere (EBA, EIOPA și ESMA - ESAs) a publicat două standarde tehnice de implementare (ITS) modificate privind cartografierea evaluărilor de credit ale instituțiilor externe de evaluare a creditelor (ECAI), în conformitate cu Regulamentul privind cerințele de capital (CRR) și cu Directiva Solvabilitate II (Solvabilitate II).</u> • <u>Cele trei autorități europene de supraveghere (EBA, EIOPA și ESMA - ESAs) au publicat o fișă informativă interactivă care răspunde celor mai frecvente întrebări ale consumatorilor cu privire la finanțarea sustenabilă.</u>
EIOPA	<ul style="list-style-type: none"> • <u>EIOPA a publicat tabloul riscurilor, ediția din noiembrie 2023, care arată că expunerile asigurătorilor la riscurile macro, de piață și de digitalizare se află în prezent la un nivel ridicat și reprezintă principala preocupare pentru acest sector.</u> • <u>EIOPA a publicat informații tehnice cu privire la structurile relevante ale termenelor ratelor dobânzilor fără risc (RFR) cu referire la sfârșitul lunii octombrie 2023.</u> • <u>EIOPA a publicat informațiile tehnice privind ajustarea simetrică a cerinței de capitaluri proprii pentru Solvabilitate II cu referire la sfârșitul lunii octombrie 2023.</u> • <u>EIOPA colectează și publică statistici complete privind instituțiile pentru furnizarea de pensii ocupaționale (IORP) din Spațiul Economic European.</u> • <u>EIOPA a publicat raportul 2023 privind evoluțiile recente în activitatea transfrontalieră a instituțiilor pentru furnizarea de pensii ocupaționale (IORP) din Spațiul Economic European (SEE).</u>

<p>ECB</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Potrivit Raportului privind stabilitatea financiară din noiembrie 2023, publicat de Banca Centrală Europeană (BCE), perspectivele privind stabilitatea financiară în zona euro rămân fragile, deoarece condițiile financiare mai stricte se propagă tot mai mult la economia reală, într-un context de creștere slabă, inflație ridicată și tensiuni geopolitice sporite.</u>
<p>IMF</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Economiile G20 ar trebui să se orienteze către reforme pentru a îmbunătăți creșterea pe fondul înăsprii politicilor.</u> • <u>Creșterile salariale din Europa contribuie la redresare, dar economiile se confruntă cu riscuri.</u> • <u>Dezvoltarea monedei digitale de către băncile centrale intră în faza următoare.</u> • <u>Lumea are nevoie de mai multă ambiție politică, de fonduri private și de inovare pentru a atinge obiectivele climatice.</u> • <u>Inteligența artificială generativă a introdus noi posibilități.</u>
<p>ESRB</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>În cadrul reuniunii sale din 30 noiembrie 2023, Consiliul general al Comitetului european pentru risc sistemic (CERS) a concluzionat că riscurile pentru stabilitatea financiară în UE rămân ridicate.</u>

Raportul reflectă cele mai recente date statistice disponibile, unele având caracter provizoriu și urmând a fi revizuite în edițiile ulterioare.

Frecvența cu care se actualizează informațiile din tabele și grafice este cea mai ridicată în cazul indicatorilor privind piețele bursiere, pentru indicatorii macroeconomici și cei privind fondurile de investiții și de pensii, majoritatea actualizărilor fiind lunare, în vreme ce pentru indicatorii pieței asigurărilor actualizările au loc, de regulă, trimestrial.